

Esimene tük, mis Tamme Peetrile walitsuse algamisel ete tuli, olid rõuged, mis — kes teab kust sisse kanntud — ühes talus kaks inimest sängi pannud. Et kuri tõbi sealt laiemale ei peaseks liikuma, anti kogukonna walitsuse poolt sedamaid kindlat käsku, rahwa läbistiku käimist tõbe perega wähendada. Iga wõõra pere inimesele keelati sinna minna, ehk kelle tallitus siiski teda sundis sinna minema, ei tohtind mite tupa astuda, waid pidi kas õue peal, ehk weel parem wärawa ees rõuge tõbiste majarahwaga rääkima, aza mite nende külge puutuma. Meed, kellel haigedega tegemist ei olnud, pidid ennast eemal hoidma ja isearanis üks mõistlik wana inimene haigede tallitamist toimetama. Haigid kästi enam wilus kui üleliig soojas kambriis pida da ja iga pääw wärsket tuuleõhku tupa lasta. Tõbi juhtus õnnekorral kerge olema, nõnda et arsti abi piljo tarwis ei läinud. Muga mõõda saiwad haiged terweks, ilma et tõbi ennast laiemale oleks lahutanud. Et teiste inimeste külge hakawad tõbed arwast nii kitsas piirtes, kaugeemale minemata ärafustuwad, tuleb enam õnnes arwata, kui kogukonna wanema hoolekandmise rehnung peale kirjutada; siiski on tõsi, mis iga tähelpaneja näab, et meie mõistlikul wiisil tõbede wäljalahutamist wõime wähendada. Saaksid igas kohas, kus rõuged ennast näitawad, tõbised teistest inimestest äralahutud, siis ei ulataks tõbi ial nii kaugele, kui seal sünnib, kus midagi nende warjamiseks ei tehta. Käsu järel peawad niisugused tõbed, kus neid liikumas, sillakohtu ülesantama, mis sagebasi wast tehakse, kui juba rohkem inimest haigeks jäänud. Wõned jätawad ülesandmist sellepärast

tegemata, et kohtu poolt Kreistohter wälja ei saadedaks, mis wallale küüthobuste kulu teeb. Mga kui kogukonna walitsused ise wiibimata nõnda teeksiwad, kuda ülemal kuulsiime, siis ei saaks sillakohtul tohtri saatmisega palju ial toimetust olema, waid kogukonna walitsus kirjutas omalt poolt: „Meil on seal ja seal talus kaks ehk rohkem inimest haigeks jäänud rõugede käte, mispärast tõbiste ja terwede wabel kõik läbistiku käimine finni pandud on, et tibi kaugeemale ei peaseks, sellega oleks kõik tehtud.

Üks teine juhtumine, mis kül kogukonna uue walitsuse ei puutunud, ommetegi aastal 1867, kellest siin kõnleme, ***i wallas etetuli, oli talumaade müümine, nõnda et kuus rentniku korraga päris omaniku seisusele astusiwad ja kaks talu weel wõõra ostjatele omaduseks saiwad. Teine neist wiimastest, meie wana tuur, Jüri Põllupap oli, kuida juba tema minewa aastast jutust näitas, äia talust lahkunud ja oma wanemate naabriisse pesa aset walmistanud. Üks aiaruke neist kahesast ostjast jõudnud oma rahaga talu knda kohe wäljamaksta, et mite kopikat wõlga ei jää nud. Teised toimetasiwad ostmise kaupa rentkassa laenu ibiga, ehk jäiwad ühe osa hinda müüjale wõlga, mis hiljem aastalt aratajuti. Meed, kes rentkassast, rohkem ehk wähent oma ostetud talude peale laenasiwad, pidid wõlga nõnda tasuma, et niikaua intressid maksiwad, kunni intresside maksimine kapitali wõlga ühes mahakustunud. Niisugune intresside maksimine paarkümmend aastat järgmiste näitab esimesel filmapilgul kül natuke ränk, aga ränkus lähab kohe kergemaks, kui meele tule tame, nii ja nii mitme aasta pärast lõpewad kõik mak-